

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

17 noiembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Ursache Petru,

judecători - Timofti Vladimir, Nicolaev Ghenadie, Alerguș Constantin și Moraru Petru,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Devder Djulieta, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 aprilie 2015, în cauza penală privindu-l pe

Reniță Valeriu Vasile, născut la 11 iulie 1959, originar din r-nul Hîncești, s. Mingir, domiciliat în r-nul Ialoveni, s. Suruceni.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 27.02.2012 – 15.08.2014 (prima instanță);
2. 12.09.2014 – 21.04.2015 (instanța de apel);
3. 09.07.2015 – 17.11.2015 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 15 august 2014, Reniță Valeriu a fost achitat în baza art. 328 alin. (3), lit. b), d), art. 327 alin. (2), lit. c) Cod penal, din motiv că fapta comisă de acesta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunilor incriminate.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, de către organul de urmărire penală, Reniță Valeriu este învinuit pentru faptul că în perioada anului 1999, exercitînd funcția de primar al s. Suruceni r-nul Ialoveni, fiind persoană cu înaltă funcție de răspundere, căreia prin alegere și stipularea legii i-au fost acordate permanent drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice, a acțiunilor administrative de dispoziție și organizatorico-economice, avînd scopul de a favoriza procurarea terenului proprietate publică cu număr cadastral 553020.015, cu suprafața de 0,220 ha, situat în s. Suruceni, r-nul Ialoveni, de către S.R.L. „Veronica-R”, la un preț diminuat, și-a depășit atribuțiile de serviciu, încălcînd prevederile Legii Nr.1308-XII din 25 iulie 1997 și Regulamentul cu privire la vînzarea-cumpărarea

terenurilor aferente, obiectelor privatizate sau care se privatizează și întreprinderilor private, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr.562 din 23 octombrie 1996, soldate cu urmări grave, exprimate prin cauzarea prejudiciului în proporții deosebit de mari primăriei s. Suruceni, în sumă de 130131 lei.

Organul de urmărire penală a încadrat acțiunile lui Reniță Valeriu în prevederile art. 328 alin.(3) lit. b), d) Cod penal, conform indicilor calificativi: săvârșirea de către o persoană cu înaltă funcție de răspundere a unor acțiuni ce depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, prin ce a cauzat daune în proporții deosebit de mari intereselor publice, soldate cu urmări grave. (f.d.179-184, vol. VIII).

Tot el, Reniță Valeriu a fost învinuit pentru faptul că în perioada anului 2008, deținând funcția de director general al întreprinderii de Stat Agenția Informațională de Stat „Moldpress”, contrar cerințelor pct.8 din Hotărârea Guvernului nr.985 din 27.09.2000 pentru aprobarea regulamentului cu privire la salarizarea conducătorilor întreprinderilor de stat, întreprinderilor cu capital majoritar de stat și ai celor monopoliste, neîntemeiat, în baza ordinelor nr.76 AD din 29.12.2008, nr.49 AD din 25.08.2008, nr.28 AD din 22.04.2008, nr.11 AD din 03.03.2008 și nr.286 S din 24.11.2008, a dispus spre achitate angajaților întreprinderii menționate premii unice cu ocazia unor sărbători, în mărime de 4100 lei.

În perioada anilor 2008-2009, Reniță Valeriu, deținând funcția de director general al întreprinderii de Stat Agenția Informațională de Stat „Moldpress”, contrar cerințelor pct.8 din Hotărârea Guvernului nr.985 din 27.09.2000 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la salarizarea conducătorilor întreprinderilor de stat, întreprinderilor cu capital majoritar de stat și ai celor monopoliste, fără coordonarea cu fondatorul acestei întreprinderi, a stabilit, în baza ordinului nr.230S din 30.11.2004, pentru sine, un spor la salariu echivalent cu 100% din salariul de baza „pentru extinderea zonelor de deservire, sporirea volumului de lucru, pentru munca prestată în zilele de odihnă, fapt ce a dus la calcularea și achitarea ilegală a sporurilor la salariu angajaților întreprinderii nominalizate în sumă de 138201 lei.

În perioada anilor 2008-2009, urmare a emiterii ordinelor de majorare a salariului, Reniță Valeriu a încasat ilegal personal mijloace financiare în sumă de 14790 lei.

Tot el, Reniță Valeriu, în perioada indicată contrar prevederilor pct.8 al Hotărârii Guvernului nr.743 din 11.06.2002, cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară, în calitate de director general, fără coordonare cu fondatorul, a stabilit schemele de salarizare a angajaților întreprinderii prin ordine interne nr.4 AD din 21.01.2008 și nr.6 AD din 12.01.2009, unde salariile de funcție ale vice-directorului și contabilului-șef să fie stabilite la nivelul salariului de bază al directorului general, fiind calculate neîntemeiat cu 10% mai mult, prin ce au fost admise cheltuieli neîntemeiate în sumă totală de 77659 lei.

Tot el, Reniță Valeriu, în perioada anilor 2008-2009, ignorând prevederile art.24

alin.(l) din Legea salarizării nr.847- XV din 14.02.2002, care prevede stabilirea indemnizației lunare doar membrilor organelor de conducere a întreprinderilor de stat, abuzînd de situația sa de serviciu, urmărind păstrarea relațiilor prietenești și autorității sale de conducător, i-a stabilit lui Țarălungă Raisa, angajată în funcție de șefă a cancelariei, în baza ordinului nr.156 din 28.05.2007, semnat de către directorul general al întreprinderii, care nu avea calitate de membru a organului de conducere, dar activa în calitate de secretar al Consiliului de Administrație al întreprinderii de Stat Agenția Informațională de Stat „Moldpress”, indemnizația lunară în valoare de 80% din trei salarii minime, cauzînd un prejudiciu în proporții considerabile întreprinderii de Stat în sumă totală de 18457,88 lei.

Tot el, Reniță Valeriu, în perioada anilor 2008-2009, abuzînd de situația de serviciu, urmărind scopul păstrării relațiilor prietenești și autorității sale de conducător, contrar prevederilor Notei la Anexa nr.6 la Hotărîrea Guvernului nr.743 din 11.06.2002, cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară, pentru cumularea în orele de program a funcțiilor de secretară și secretar al cabinetului serviciului „Centrul de Presa”, i-a stabilit ilegal lui Țarălungă Raisa, în baza ordinelor cu privire la salarizare nr.29-AD din 08.05.2007, nr.156 S din 28.05.2006, nr.191 S din 18.08.2008, nr.220 S din 24.09.2008, nr.325 S din 09.12.2008, nr.190 S din 14.09.2009, plăți la salariu în sumă totală de 22950,73 lei.

În așa mod, prin acțiunile sale intenționate, exprimate în emiterea ordinelor cu referire la plățile ilegale, Reniță Valeriu a cauzat întreprinderii de Stat Agenția Informațională de Stat „Moldpress”, un prejudiciu format din cuantumul plăților ilegale achitate salariaților în sumă totală de 456748 lei, precum și suma contribuțiilor asigurărilor sociale de stat obligatorii și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală calculate pentru fiecare an în sumă totală de 125956 lei.

Tot el, Reniță Valeriu, în perioada anilor 2008-2009, abuzînd de situația de serviciu, urmărind păstrarea relațiilor prietenești și autorității sale de conducător, fără a fi întrunite condițiile prevăzute de art. 104 alin.(2), (3) din Codul muncii referitoare la atragerea angajaților la muncă suplimentară, contrar prevederilor art. 110 alin. alin.(1), (2) din Codul muncii, care prevede că munca în zilele de repaus este interzisă, excepție fiind cazurile prevăzute la art. 104 din Codul muncii, a aprobat tabelele de pontaj în care unii angajați ai întreprinderii au fost atrași la serviciu în zilele de odihnă și remunerați în mărime dublă, cauzînd un prejudiciu întreprinderii în mărime de 662300 lei.

Tot el, Reniță Valeriu, activînd în calitate de director al întreprinderii de Stat Agenția Informațională de Stat „Moldpress”, contrar prevederilor art.3 alin.(4) din Legea cu privire la întreprinderea de Stat nr.146-XIII din 16.06.1994, fără coordonarea cu Fondatorul, în perioada anilor 2008-2009, abuzînd de situația de serviciu, urmărind scopuri personale de creare a relațiilor amicale cu factorii de decizie ai AO „Fotbal

Club Sf. Gheorghe”, neîntemeiat a asigurat acțiunile de sponsorizare ale A.O. „Fotbal Club Sf. Gheorghe” din localitatea Suruceni. O parte din cheltuielile suportate în sumă totală de 2.046.082 lei, ce țineau de sponsorizări și alte cheltuieli ce nu țineau de activitățile de bază ale Agenției, au fost reflectate la alte conturi contabile, diminuând profitul net al Agenției pentru anii respectivi, cauzându-i un prejudiciu în proporții deosebit de mari.

Astfel, în perioada anilor 2008-2009, microbuzele de model „Mercedes Sprinter”, cu numerele de înmatriculare C HC 141, K AB 973 și C KN 282, luate de către întreprindere în arendă de la diferite persoane fizice, conform contractelor de chirie semnate de către Valeriu Reniță, au fost utilizate pentru necesitățile școlii de fotbal a A.O. „Fotbal Club Sf. Gheorghe”, Suruceni, fiind suportate cheltuieli neîntemeiate, reflectate în evidența contabilă la contul 713.9, în sumă totală de 751142 lei și anume: pentru procurarea motorinei pentru microbuze în sumă 264425 lei, pentru arenda microbuzelor 210860 lei și pentru remunerarea șoferilor microbuzelor, inclusiv asigurări speciale și medicale 275857 lei.

Tot el, Reniță Valeriu, abuzînd de situația de serviciu, în anul 2008, a achiziționat servicii în sumă totală de 70848 lei de la diferiți agenți economici, care prestează servicii de transport pentru necesitățile Școlii de fotbal SA „Fotbal Club Sf. Gheorghe”, Suruceni, cauzînd un prejudiciu în proporții mari întreprinderii de Stat Agenția Informațională de Stat „Moldpress”.

Tot el, Reniță Valeriu, abuzînd de situația de serviciu, în perioada anilor 2008-2009, contrar prevederilor art. 19 lit. e) și f) din Legea contabilității nr.113-XVI din 27.04.2007, urmărind același scop personal exprimat în stabilirea relațiilor amicale cu factorii de decizie ai A.O. „Fotbal Club Sf. Gheorghe”, care ulterior urmau să ducă la angajarea lui Reniță Valeriu în calitate de director executiv al A.O. „Fotbal Club Sf. Gheorghe”, a transferat mijloace bănești în suma de 1066200 lei în adresa școlii de fotbal A.O. „Fotbal Club Sf. Gheorghe” Suruceni pentru servicii de publicitate, indicate în facturile de expediție, acte de îndeplinire a lucrărilor și facturile fiscale, fără anexarea documentelor justificative, prin care s-ar confirma modul, locul, periodicitatea și timpul publicităților, cauzînd un prejudiciu în proporții deosebit de mare.

Asemenea cheltuieli de publicitate a SA „Fotbal Club Sf. Gheorghe” Suruceni au fost prestate în luna august 2008 de către „Provideo” SRL în sumă de 133334 lei, conform facturii fiscale și actului de îndeplinire, aceste sume fiind achitate din sursele financiare a întreprinderii de Stat Agenția Informațională de Stat „Moldpress”.

Tot el, Reniță Valeriu, în perioada anilor 2008-2009, abuzînd de situația de serviciu, urmărind crearea relațiilor de prietenie pentru o viitoare potențială angajare la serviciu, contrar prevederilor art.3 alin.(4) din Legea cu privire la întreprinderea de stat nr.146-XIII, fără autorizația Fondatorului, neîntemeiat a asigurat acțiunile de

sponsorizare ale A.O. „Fotbal Club Sf. Gheorghe” în sumă totală de 323948,94 lei, cauzând un prejudiciu în proporții deosebit de mari întreprinderii de Stat Agenția Informațională de Stat „Moldpress”.

Tot el, Reniță Valeriu, în luna octombrie 2008, abuzînd de situația de serviciu, urmărind crearea relațiilor de prietenie pentru o viitoare potențială angajare la serviciu, a procurat servicii de la SA „Lusmecon” filiala „Tehmocons-39”, exprimate în folosirea mecanismelor (automacara) în sumă totală de 8714 lei pentru transportarea gazonului de la terenul de fotbal din or. Vadul-lui-Vodă, indicînd fictiv că aceste servicii au fost efectuate pentru întreprinderea de Stat Agenția Informațională de Stat „Moldpress”, cauzîndu-i un prejudiciu în proporții mari.

Prin acțiunile sale intenționate exprimate în sponsorizarea ilegală a activității, Reniță Valeriu a cauzat întreprinderii un prejudiciu în mărime totală de 2.046.082 lei.

Organul de urmărire penală a încadrat acțiunile lui Reniță Valeriu în baza prevederilor art.327 alin.(2) lit.c) Cod penal după indicii calificativi: abuzul de serviciu, caracterizat prin folosirea intenționată de către o persoană publică a situației de serviciu, în interese personale, soldate cu urmări grave, exprimate în cauzarea de daune în proporții deosebit de mari intereselor publice, și, drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice.

În motivarea sentinței s-a invocat lipsa laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (2) lit. c) Cod penal și lipsa probelor care ar dovedea săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. d) Cod penal.

3. Sentința menționată a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura Anticorupție Sușițaia Mirandolina, care a solicitat casarea sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 15 august 2014, rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărîri, prin care Reniță Valeriu să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 328 alin.(3), lit.d) și art. 327 alin.(2), lit.c) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsa în baza art. 328 alin.(3), lit.d) Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani 6 luni, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 4 ani, iar în baza art. 327 alin.(2), lit.c) Cod penal, să-i fie aplicată pedeapsa de 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 4 ani, în temeiul art. 84 CP RM, prin cumul parțial să-i fie stabilită lui Reniță Valeriu pedeapsa definitivă de 8 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 5 ani.

La motivarea apelului declarat, procurorul a invocat aprecierea eronată a probelor administrate făcută de către instanța de fond, cît și concluzia contradictorie situației de fapt, astfel că procurorul nu a pus în discuție atribuțiile inculpatului Reniță Valeriu în calitate de primar, dar nemijlocit depășirea acestor atribuții și nemijlocit diminuarea

calculului prețului normativ la înstrăinarea terenului cu numărul cadastral 553020.015, în lipsa unui document de proprietate a „Veronica-R” SRL, asupra obiectului amplasat pe terenul solicitat, stabilind coeficientul 0,02 și prețul terenului de 2358 lei din prețul normativ de 132489 lei. Mai mult ca atât din declarațiile martorilor Bedros Alexandru, Cerescu Ana, Lungu Vladimir, Ursu Andrei și Ursu Ludmila, rezultă că la ședința Consiliului local din 11.03.1999, s-a decis transmiterea terenului în folosința „Veronica-R” SRL, dar nicidecum înstrăinarea nemijlocită a acestui teren, iar Reniță Valeriu pentru realizarea scopului său infracțional a recurs la amenințări cu concediere și aplicare de sancțiuni, respectiv acțiunile considerate de acuzare ca fiind comise cu depășirea competențelor funcționale se referă la aplicarea eronată a cadrului normativ la capitolul vânzare-cumpărare a pământului și prevederile legislative privind modul de gestionare a patrimoniului public.

Acuzatorul de stat a considerat că este contradictorie și soluția instanței de fond în partea achitării lui Reniță Valeriu pentru faptele incriminate prevăzute de art. 327 alin.(2), lit.c) Cod penal, deoarece activînd în funcția de director al întreprinderii de Stat Agenția Informațională de Stat „Moldpress”, Reniță Valeriu a acționat ilegal prin acordarea de premii, sporuri, majorări salariale atât a propriului salariu cât și a altor angajați, cât și la finanțarea SA „Fotbal Club Sfîntul Gheorghe”, Suruceni, lucru confirmat integral prin actul de revizie financiară, act care nu a fost contestat fiind recunoscute deficiențele depistate din vina administrației în persoana inculpatului Reniță Valeriu.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 aprilie 2015 apelul declarat a fost respins, ca nefondat, cu menținerea hotărîrii atacate.

În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținut că, instanța de fond a adoptat soluția pe caz, privind achitarea lui Reniță Valeriu, corect și întemeiat, or, în urma cercetării probelor administrate de organul de urmărire penală și cercetate în ședința instanței de fond, este reflectat caracterul neîntemeiat al învinuirii înaintate lui Reniță Valeriu.

Cercetînd probele administrate prin prisma rigorilor de drept, analizîndu-le în coraport cu motivele invocate de apelant, instanța de apel a reținut că în cazul de față nu s-a constatat existența infracțiunilor incriminate în acțiunile lui Renița Valeriu, astfel că probele administrate denotă doar o constatare a unei situații, ce urmează a fi privită prin prisma activității de serviciu a inculpatului Renița Valeriu, însă nu s-au constatat careva încălcări ce ar genera tragerea acestuia la răspundere penală.

Instanța de apel a stabilit că organul de urmărire penală nu a specificat, stabilit și demonstrat cu certitudine care anume atribuții prevăzute de art. 38 din Legea privind administrația publică locală nr.186 din 06.11.1998, au fost depășite de către inculpat.

Instanța de apel a conchis că în situația creată depășirea atribuțiilor de serviciu se manifestă prin depășirea unor anumite atribuții acordate prin lege, urmînd a fi

constatată abaterea și fapta prevăzută de legea penală.

Instanța de apel a menționat și faptul că existența infracțiunii de depășire a atribuțiilor de serviciu presupune stabilirea legăturii de cauzalitate dintre fapta de depășire comisă de către persoana cu funcție de răspundere și urmările prejudiciabile, în cazul dat organul de urmărire penală nu a constatat și stabilit cu certitudine legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă comisă și urmările prejudiciabile.

La fel, instanța de apel a considerat, că acțiunile lui Reniță Valeriu nu s-au încadrat în fapta de depășire în mod vădit a limitelor drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, de către o persoană cu înaltă funcție de răspundere prin ce s-au cauzat daune în proporții deosebit de mari intereselor publice, soldate cu urmări grave, lipsind elementele constitutive ale infracțiunii incriminate, astfel că organul de urmărire penală nu a stabilit în baza cărui criteriu a calculat prejudiciu cauzat autorității locale pe care a condus-o anterior inculpatul, mai mult ca atât nici nu a indicat în baza cărui act normativ a calculat prejudiciul cauzat primăriei s. Suruceni, în urma tranzacției de înstrăinare a imobilului în speța dată.

Instanța de apel a respins ca nefondate afirmațiile apelantului privind aprecierea incorectă a probelor, or, instanța de apel a cercetat minuțios toate declarațiile martorilor, cât și celelalte probe administrate de procuror, acestea reflectând clar concluzia expusă, de către instanța de fond.

De asemenea instanța de apel a constatat că învinuirea înaintată de către acuzatorul de stat, privind depășirea atribuțiilor de serviciu, adică săvârșirea de către o persoană cu funcție de răspundere a unor acțiuni care depășesc vădit limitele drepturilor și atribuțiilor funcționale acordate prin lege, dacă acestea au cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite prin lege ale persoanelor fizice sau juridice, este bazată doar pe presupuneri, în lipsă de probe verosimile și concludente ce ar demonstra-o.

Referitor la învinuirea înaintată lui Reniță Valeriu pentru fapta de abuz de serviciu, soldată cu urmări grave, instanța de apel la fel nu a găsit întemeiate argumentele invocate de către acuzatorul de stat. Astfel, învinuirea înaintată lui Reniță Valeriu este una bazată pe dubii și incertitudini, în sensul dat nefiind administrate suficiente probe verosimile și concludente ce ar demonstra învinuirea formulată.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Devder Djulieta, prin care, indicând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea totală a acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, într-un alt complet de judecată invocând următoarele:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori motivarea soluției, contrazice dispozitivul hotărîrii, sau acesta este expus neclar;

- soluția instanței de apel, de menținere a sentinței de achitare în privința inculpatului Renița Valeriu este una neîntemeiată și ilegală;

- lipsa de motivare adecvată, inclusiv și contrazicerea părții descriptive cu dispozitivul deciziei instanței de apel, constituie erori de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, ceea ce duce la casarea deciziei contestate;

- au fost încălcate prevederile art.101 alin.(1) Cod de procedură penală, deoarece instanțele de judecată nu au luat în considerație toate probele acuzării, care sunt indicate și ca motive în apelul procurorului, iar instanța de apel le-a apreciat eronat, fiind respinsă puterea de acuzare fără o motivare plauzibilă sau bazată pe probe ce ar combate învinuirea incriminată inculpatului;

- Renița Valeriu și-a depășit atribuțiile de serviciu în calitate de primar și nemijlocit la diminuarea calculului prețului normativ la înstrăinarea terenului cu numărul cadastral 553020.015, în lipsa unui document de proprietate a „Veronica-R” SRL asupra obiectului amplasat pe terenul solicitat, stabilind coeficientul 0,02 și prețul terenului de 2358 lei din prețul normativ de 132489 lei;

- instanța de apel nu s-a expus la argumentul acuzatorului de stat privind eliberarea avizului Departamentului privatizării și administrării proprietății de stat, către data de 28 august 1999 prin care s. Suruceni, i se permite vânzarea terenului aferent SRL „Veronica-R”, pe când fondatorii acestei societăți au solicitat factorilor de decizie a primăriei Suruceni, vânzarea terenului abia către 01 septembrie 1999, fapt ce denotă caracterul ilegal al acestei tranzacții;

- instanța de apel a indicat în textul deciziei precum că din materialele cauzei reiese că procedura de primire a cererii, cât și a actelor de către primăria s. Suruceni a fost respectată, or, SRL „Veronica-R” a depus la primăria s. Suruceni setul de acte în conformitate cu prevederile pct. 10 al Regulamentului cu privire la vânzarea-cumpărarea terenurilor aferente obiectelor privatizate sau care se privatizează și întreprinderilor private, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.562 din 23 octombrie 1996, deoarece la cererea de cumpărare a terenului aferent cumpărătorul nu a anexat contractul de vânzare-cumpărare sau adeverința de privatizare ori alt document ce confirmă dreptul de proprietate asupra obiectului privatizat, amplasat pe terenul solicitat pentru cumpărare, or nemijlocit martorul Cerescu Ana a specificat în cadrul audierii sale că nu era proprietar a cărorva edificii amplasate pe terenul dat;

- la fel, neîntemeiată și lipsită de suport factual este constatarea instanței de apel cu privire la achitarea lui Renița Valeriu pentru faptele incriminate în abuz de serviciu, soldate cu urmări grave, pe episoadele legate de conducerea Întreprinderii de Stat „Moldpress”.

5.1. Avocatul Maximov Veaceslav în numele inculpatului Renița Valeriu a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de către procurorul Devder Djulieta, invocând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, cu menținerea

hotărîrilor de achitare pe toate capetele de acuzare, deoarece în conformitate cu cerințele art.390 pct. 3) Cod de procedură penală, fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

6. Judecând recursul ordinar, în raport cu materialele cauzei, ținând seama de opinia expusă în referință, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recurs ordinar în termen.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul, cu casarea totală a hotărîrii atacate și să dispună rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată, dacă constată că eroarea judiciară nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Totodată, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv să o caseze total, atunci cînd se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărîri ilegale.

Potrivit prevederilor din art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), art. 419, art. 436 alin. (1), (2) Cod de procedură penală și a jurisprudenței naționale, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate de apel.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărîrile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atît în fapt, cît și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărîrii, dar și motivarea superficială sau motivarea în termeni vagi-evazivi, reprezintă motiv de casare.

Totodată, potrivit art. 101 alin. 4) Cod de procedură penală, instanța de judecată este obligată să pună la baza hotărîrii sale numai acele probe, la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărîre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

Colegiul penal lărgit constată temeinicia motivelor invocate de către procurorul, Devder Djulieta în recursul declarat și că la adoptarea deciziei, instanța de apel nu s-a pronunțat pe motivele invocate de procurorul, Sușițaia Mirandolina în apelul său.

În acest sens, Colegiul penal lărgit reține că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apelul procurorului (f.d. 159-165, vol. IX), în care a indicat că:

- „ prima instanță a dat o apreciere eronată a probelor prezentate de partea

acuzării, cât și concluzia contradictorie situației de fapt, astfel că procurorul nu a pus în discuție atribuțiile inculpatului Reniță Valeriu în calitate de primar, dar nemijlocit depășirea acestor atribuții și nemijlocit diminuarea calculului prețului normativ la înstrăinarea terenului cu numărul cadastral 553020.015, în lipsa unui document de proprietate a „Veronica-R” SRL, asupra obiectului amplasat pe terenul solicitat, stabilind coeficientul 0,02 și prețul terenului de 2358 lei din prețul normativ de 132489 lei. Mai mult ca atât din declarațiile martorilor Bedros Alexandru, Cerescu Ana, Lungu Vladimir, Ursu Andrei și Ursu Ludmila, rezultă că la ședința Consiliului local din 11 martie 1999, s-a decis transmiterea în folosința „Veronica-R” SRL, dar nicidecum înstrăinarea nemijlocită a acestui teren, iar Reniță Valeriu pentru realizarea scopului său infracțional a recurs la amenințări cu concediere și aplicare de sancțiuni, respectiv acțiunile considerate de acuzare ca fiind comise cu depășirea competențelor funcționale se referă la aplicarea eronată a cadrului normativ la capitoul vânzare-cumpărare a pământului și prevederile legislative privind modul de gestionare a patrimoniului public.

- prima instanță a neglijat faptul că fiind în funcția de director al întreprinderii de Stat Agenția Informațională de Stat „Moldpress”, inculpatul Reniță Valeriu a acționat ilegal prin acordarea de premii, sporuri, majorări salariale atât a propriului salariu cât și a altor angajați, cât și la finanțarea SA „Fotbal Club Sfântul Gheorghe”, Suruceni, lucru confirmat integral prin actul de revizie financiară, act care nu a fost contestat fiind recunoscute deficiențele depistate din vina administrației, în persoana inculpatului Reniță Valeriu.

- instanța de fond a ignorat declarațiile martorilor Cotorobai Varvara, Ciochină Andrei, Așmarina Tatiana, Morozan Ana și Cătărașu Andrei. Astfel instanța de fond nu s-a expus asupra faptului că prin semnarea multiplelor contracte cu asociația de fotbal, cu suportarea de cheltuieli din partea unei întreprinderi de stat, Reniță Valeriu a intenționat crearea unei relații de prietenii, fapt confirmat prin imediata angajare a lui Reniță Valeriu în funcția de director executiv al SA „Fotbal Club Sfântul Gheorghe”, Suruceni, de asemenea instanța de fond nu s-a expus asupra acordării de sporuri, majorări la salarii și alte indemnizații, considerându-le în limita împuternicirilor legale ale lui Reniță Valeriu.”

Anume asupra acestor motive invocate de către procuror în apel, instanța de apel nu s-a pronunțat sau s-a pronunțat superficial, fără argumentarea cuvenită.

Pe învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. d) Cod penal (f.d. 182-184, vol. IIIV), Colegiul penal lărgit constată că :

- ambele instanțe nu s-au pronunțat pe învinuirea privind „ignorarea de către inculpatul Reniță Valeriu a prevederilor Regulamentului cu privire la vânzarea-cumpărarea terenurilor aferente obiectelor privatizate sau care se

privatizează și întreprinderilor private, aprobată prin Hotărârea Guvernului Nr.562 din 23.10.1996, care în mod expres prevede în pct.11 „că autoritatea administrației publice locale în calitate de vânzător este obligată în termen de 30 zile de la data depunerii cererii de către cumpărător să adopte decizie privind vânzarea terenului aferent, iar primarul Reniță Valeriu a emis dispoziția primarului nr.8 din 02.09.1999, prin care a dispus vânzarea terenului aferent cu suprafața de 0,220 ha către SRL „Veronica-R”, potrivit prețului indicat în borderoul de calcul în sumă de 2358. Prin emiterea dispoziției nr.8 din 02.09.1999 primarul Reniță Valeriu a depășit în mod vădit drepturile și atribuțiile acordate prin Legea privind administrația publică locală nr.186 din 06.11.1998, potrivit căreia consiliul local este autoritate colegială deliberativă din cadrul administrației publice locale, care potrivit art.18 decide în toate problemele de interes local, iar primarul este autoritate executivă, care potrivit art.38 asigură executarea deciziilor consiliului local, fiind în drept potrivit art.42 de a emite dispoziții”;

- nu este acceptată motivarea instanței de apel, precum că dacă notarul și prefectul nu au depistat încălcări ale normelor legale la întocmirea contractelor de vânzare-cumpărare a terenurilor, asta ar duce la achitarea persoanelor responsabile care nemijlocit au întocmit și semnat aceste contracte de vânzare-cumpărare;

- motivele invocate în decizie (f.d.232, vol. IX) referitor la faptul, că „nu sunt invocate actele normative în baza cărora s-a calculat prejudiciu primăriei Suruceni în urma tranzacției de vânzare-cumpărare a imobilului în speța dată”, Colegiul penal lărgit nu le acceptă și indică, că însuși în decizie (f.d. 231, vol. IX) sunt indicate actele normative în baza cărora urma a fi calculat prețul de înstrăinare a terenului, care sunt reflectate și în rechizitoriu (f.d. 182-184);

- argumentele deciziei cu privire la faptul că „primarul Reniță Valeriu și-a îndeplinit legal atribuțiile prin emiterea dispoziției Nr.8 din 02.09.1999, potrivit căreia a dispus de a vinde terenul aferent SRL „Veronica-R”, nu sunt acceptate, căci conform învinuirii și prevederilor Regulamentului cu privire la vânzarea-cumpărarea terenurilor aferente, obiectelor privatizate sau care se privatizează, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr.562 din 23.10.1996, este prevăzut, că administrația publică locală în calitate de vânzător, adoptă decizie privind vânzarea terenului aferent și nu dispoziție a primarului;

Referitor la învinuirea de săvârșire a infracțiunii prevăzute de art.327 alin. (2) lit. c) Cod penal, Colegiul penal lărgit constată că :

- nu este acceptat argumentul instanței de apel precum că nu-i demonstrat interesul material-personal la acordarea de premii, sporuri, majorări de salarii, stabilite inculpatului Reniță Valeriu și angajaților Întreprinderii de Stat Agenția Informațională

de Stat „Moldpress”, de către Reniță Valeriu, invocând, că este o motivare confuză și inexplicabilă, contrară prevederilor pct.8 din Hotărîrea Guvernului nr.985 din 27.09.2000 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la salarizarea conducătorilor întreprinderilor de stat, întreprinderilor cu capital majoritar de stat și ai celor monopoliste. Este inexplicabil cum primirea contrar normei legale a diferitor plăți de către însuși inculpatul Reniță Valeriu este fără interes material din partea lui;

- nu sunt acceptate nici motivele instanței de apel (f.d. 233-235, vol. IX) cu privire la lipsa probelor privind învinuirea de acordare de diferite plăți – premii, sporuri la salarii, indemnizații, sponsorizări a organizațiilor obștești, achitări de publicitate, contrar Hotărîrii de Guvern Nr. 985 din 27.09.2000, pct.8; Hotărîrii de Guvern Nr. 743 din 11.06.2002; Legii salarizării Nr. 847 din 14.02.2002, art. 24 alin. (1); Codului muncii art.104 alin.(2), (3), art. 110 alin. (1), (2); Legii Nr.146 din 16.06.1994 art.3 cu privire la întreprinderile de stat; Legii Nr.113 din 27.04.2007 art.19; conform cărora sunt reglementate aceste plăți și urma a fi obligatoriu în unele cazuri, coordonarea cu Fondatorul a acestor plăți, care urma a fi efectuată cu persoanele de conducere a Fondatorului – Aparatul Guvernului Republicii Moldova, așa cum și este realizat în unele cazuri (f.d. 126, 132, vol. V). Asupra acestor acțiuni din învinuire, instanța de apel s-a pronunțat superficial, fără a fi indicate concret actele adoptate de Fondator în rezultatul coordonării cu el a plăților incriminate inculpatului. La fel nu este indicată în decizia atacată norma legală, care permite efectuarea sponsorizării organizațiilor obștești, în baza coordonării cu Consiliul de Administrare al întreprinderii de stat;

- este inexplicabilă motivarea din decizie (f.d. 240, vol IX) cu privire la lipsa de probe, că după concedierea din funcție de la Întreprinderea de Stat „Moldpress” la 13.11.2009, inculpatul Reniță Valeriu imediat a fost angajat într-o funcție de conducere – director sportiv al Asociației obștești „Fotbal Club Sfîntul Gheorghe”, fiindcă conform ordinului Nr.3-k din 13.11.2009 (f.d. 226, vol. VII) al președintelui AO FC „Sfîntul Gheorghe” ȘF se confirmă angajarea în funcție a inculpatului Reniță Valeriu, ceea ce duce la concluzia că instanța de apel arbitrar și superficial a examinat apelul procurorului și nu și-a motivat soluția în baza probelor din dosar.

În acest sens, Colegiul penal lărgit conchide, că instanța de apel greșit și fără argumente clare și-a motivat soluția, menținînd sentința primei instanțe.

Din considerentele expuse, Colegiul penal lărgit conchide că decizia instanței de apel urmează a fi casată total, cu trimiterea cauzei pentru rejudecarea apelului, constatînd prezența erorilor de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și anume că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărîrea atacată nu

cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, erori care nu pot fi corectate de către instanța de recurs ordinar în speța dată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel și ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Devder Djulieta, casează total decizia Curții de Apel Chișinău din 21 aprilie 2015, în cauza penală privindu-l pe **Reniță Valeriu Vasile**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu este supusă căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la **17 decembrie 2015**.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Nicolaev Ghenadie

Alerguș Constantin

Moraru Petru